

Webinar - avløsertilskudd ferie og fritid

29. november 2023

Sissel C. Endresen

Statsforvalteren i Rogaland

04.12.2023

Formål

Hentet fra rundskriv

Formålet med tilskudd til avløsning er å legge til rette for at foretak med husdyr skal kunne ta ferie og få ordnet fritid og hjelp til avlastning, gjennom å bidra til finansiering av leid arbeidskraft.

Forskrift om produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket

§ 6. Tilskudd til avløsning

Det kan gis tilskudd til avløsning på grunnlag av det dyretallet foretaket disponerte på det tidspunkt eller i den perioden som fremgår av jordbruksavtalen. Tilskuddet kan ikke overstige foretakets faktiske utgifter til avløsning.

Som avløsning regnes ikke arbeid utført av person som

- a. har næringsinntekt fra foretaket,
- b. er ektefelle eller samboer til en som har næringsinntekt fra foretaket, eller
- c. er under 15 år.

Tilskudd etter denne paragrafen kan ikke gis til skoler samt andre offentlige og private institusjoner.

Næringsinntekt

Avløseren kan ikke ha næringsinntekt fra foretaket han/hun er avløser for.

Ikke utbetale tilskudd til avløsning utført av innehaver, eier eller deleier i ENK, ANS, DA

- Innehavers, eiers og deleiers inntekter for arbeid utført i foretak organisert som enkeltpersonsforetak (ENK), og ansvarlig selskap (ANS) inkludert selskap med delt ansvar (DA) regnes som næringsinntekt

Kan utbetale tilskudd til avløsning utført av aksjeeier i et AS

- Aksjeeiers inntekt for arbeid utført i foretak organisert som aksjeselskap (AS) regnes ikke som næringsinntekt

Ektefelle eller samboer

Avløseren kan ikke være ektefelle eller samboer til en som har næringsinntekt fra foretaket.

Ikke tilskudd til avløsning utført av ektefelle eller samboer til innehaver, eier eller deleier i ENK, ANS og DA.

Frister

§ 8. Søknad, registrering og frister

Søknad om tilskudd må være levert innen henholdsvis 15. mars og 15. oktober.

...

Følgende opplysninger kan etterregistreres i søknaden frem til 10. januar påfølgende år:

a. Avløserutgifter som foretaket har hatt etter 15. oktober

...

Opplysningsplikt og kontroll

§ 10. Opplysningsplikt og kontroll

Søker av tilskudd **plikter å gi alle opplysninger** som kommunen, statsforvalteren og Landbruksdirektoratet **finner nødvendig for å kunne forvalte ordningen.**

Kommunen, statsforvalteren og Landbruksdirektoratet kontrollerer at utbetaling av tilskudd er riktige. Søker **plikter å utlevere all bokføring, korrespondanse og opptegnelser som vedkommer tilskuddet.** Opplysninger gitt i forbindelse med søknad om tilskudd kan også kontrolleres ved telling og måling på de eiendommer som foretaket benytter i driften.

Jordbruksavtalen

Tilskuddsgrunnlag minimum 5 000 kroner og maksimalt 126 580 kroner.

- storfe, melkegeit og avlsgris - gjennomsnitt av antall dyr pr. 1. mars og 1. oktober
- sau - antall dyr pr. 1. mars (obs ved brukerskifte etter 1. mars)
- slaktegris og slaktekylling - antall dyr slaktet rapportert til Leveransedatabasen
- foretak med både melkekyr og ammekyr - bare ammekyr av kjøttferase får beregnet tilskuddsgrunnlag med sats for ammekyr (øvrige ammekyr får beregnet tilskuddsgrunnlag med sats for øvrige storfe)

Grunnkriterier jf. Rundskriv 2023/30

Tre grunnkriterier må være oppfylt for at et foretak skal være berettiget avløsertilskudd:

- Foretaket må ha disponert dyr på en av telledatoene, ha slakta eller solgt dyr i søknadsåret, eller ha levert rugeegg til rugeri i søknadsåret.
- Foretaket må ha hatt faktiske utgifter til avløsning i søknadsåret.
- Avløsertjenesten må være knyttet til foretakets husdyrdrift.

Må ha disponert dyrene

Den som har ansvaret for dyrene regnes som den som disponerer dyrene

- ansvar for fôring og stell
- har utgifter med og mottar inntekter fra husdyrproduksjonen
- er registrert som dyreholder i Husdyrregisteret

Ved salg av livdyr på telledato er det kjøper som har rett på tilskudd

Ved salg av dyr til slakt på telledato er det selger som skal ha tilskuddet

Foretaket må disponere dyrene på en av telledatoene, ha slakta eller solgt dyr i søknadsåret, eller levert rugeegg til rugeri i søknadsåret for å få fastsatt et avløsertilskuddsgrunnlag.

Faktiske utgifter

Foretaket må ha hatt faktiske utgifter til avløsning i søknadsåret.

Med «faktiske utgifter» menes påløpte utgifter i søknadsåret.

At denne utgiften skal være påløpt i «søknadsåret», betyr at det bare er avløsning (arbeid) utført i søknadsåret som gir grunnlag for avløsertilskudd.

Det må komme klart fram av dokumentasjonen at arbeidet er utført i søknadsåret.

Hva kan avløsertilskuddet dekke

- Lønnsutgifter for foretak som selv har arbeidsgiveransvar for avløseren, inkludert feriepenger og arbeidsgiveravgift
- Utgifter til kjøp av avløsertjenester fra avløserlag, avløserring eller andre foretak
- Merverdiavgift der foretaket som søker ikke er mva-registrert
- Kjøregodtgjørelse

Hva er avløsning – (arbeid knyttet til husdyrholdet)

Arbeidsoppgaver som det ikke er uvanlig at gårdbrukere selv utfører – dvs. arbeid som bønder flest utfører i husdyrdriften.

Eksempler på avløsning

- tradisjonell fjøsavløsning
- saueklipping og klauvskjæring
- vedlikehold av driftsbygning i form av for eksempel maling eller snekkerarbeid
- Rundballepressing, jordarbeiding og spredning av husdyrgjødsel
- gjerdehold
- beiterydding
- frakt av dyr til og fra beite mv.

Hva er IKKE avløsning

- utgifter til dyrlege, regnskapsføring, rådgivning fra husdyrkontrollen, drektighetskontroll, husdyrkontroll, rørlegger eller elektriker
- utgifter som foretak har hatt til innleie av fjørfeplukkere, utover eventuelle utgifter til en avløser som utfører de oppgavene bonden selv ville ha utført om han eller hun hadde vært tilstede ved fjørfeplukkingen.
- leie av maskiner eller annet materiell som benyttes under utførelse av en tjeneste
- merverdiavgiften for avløsningen dersom foretaket som søker er mva-registrert

Kontroll og avkorting for feilopplysning

Avløserutgifter kontrolleres etter søknad 15. oktober – kan gi tidspress å kontrollere etter etterregistreringen 10. januar, men kan være aktuelt ved mistanke om feil

Hva gjør en når en ved kontroll i perioden oktober – desember finner at foretaket ikke kan dokumentere beløpet som er ført opp?

Kan det avkortes for feilopplysning?

Vilkåret for avkorting - gitt en feilopplysning i søknaden som **har eller ville** dannet en urettmessig utbetaling

Dersom et foretak i oktober fører opp avløserutgifter som foretaket ikke har hatt og/eller ikke kan dokumentere, er det en feilopplysning som på det tidspunktet kan medføre en urettmessig utbetaling av tilskudd. Det kan gi grunnlag for avkorting, selv om søkeren i etterkant korrigerer søknaden til det beløpet som kan dokumenteres.

Eksempel

Søker fører opp avløserutgifter på kr 90 000 i oktober

Kommunen kontrollerer i november – søker dokumenterer utgifter på 50 000

Dette er en feilopplysning som **ville dannet** en urettmessig utbetaling – kommunen må vurdere avkorting etter § 12

Normen er å avkorte tilsvarende merutbetalingen – kr 40 000

Dersom søker har hatt avløsning på kr 40 000 i perioden 15. oktober – 31. desember, kan dette etterregistreres i januar

Søker har rett på avløsertilskudd på kr 90 000 – men kan avkortes for feilopplysning

Hva kan godkjennes som avløserutgifter

Ikke mulig å gi eksakt svar.

Eksempler gitt i rundskrivet på hva som ikke kan godkjennes er utgifter til dyrlege, regnskapsføring, rådgivning fra husdyrkontrollen, drektighetskontroll, husdyrkontroll, rørlegger eller elektriker

- Hva med **lyngbrenning**? - ja
- Hva med **graving med gravemaskin**? – bruk av minigraver – ja, bruk av stor maskin som krever spesiell kompetanse for å betjene maskinen – nei
- Hva med utgifter til **klipping av hekk**? – nei

Husk – arbeidet må være tilknyttet husdyrholdet.

Timepris og spesifisert faktura

Hva er en fornuftig/akseptabel timepris?

Ikke mulig for forvaltningen å sette et maksimalt beløp

Hva er god nok dokumentasjon på «personandelen» i en faktura?

- Skal fremgå av dokumentasjonen hva som er utgifter til leie av personell, og hva som er utgifter til maskinleie og/eller andre varer – og tidspunkt for utført arbeid
- Hvis dette ikke kommer klart fram, kan ikke dokumentasjonen legges til grunn
- Liste med generelle timepriser er ikke godt nok
- Vedlegg til faktura fra fakturautsteder kan være godt nok
- Dokumentasjonen må være troverdig

Timepris og spesifisert faktura

Skal det kreves spesifisert faktura på saueklipping og klauvskjæring?

Tidspunkt for utført arbeid må uansett gå fram av faktura.

Etter regelverket kan ikke avløsertilskuddet dekke leie av maskiner eller annet materiell som benyttes under utførelse av en tjeneste, men for saueklipping og klauvskjæring er det lite utgifter knyttet til maskiner og utstyr.

Vesentlighetsvurdering – lite utgifter til utstyr og kan godkjennes uten spesifisering